

40 anys del Carles Riba de Gerard Vergés

La Nit literària que se celebra durant la diada de Santa Llúcia, el 13 de desembre, ha esdevingut a la vegada la gran festa de les lletres catalanes i el gran aparador de promoció dels literats dels Països Catalans; gràcies a la qual s'ha pogut donar una notable empenta a moltes carreres lletrades de pes. Concretament, la de 1981 va celebrar-se al Centre cultural de la ciutat vallesana de Terrassa, durant la qual se li concedia el premi de poesia Carles Riba a Gerard Vergés, per *Lombra rogenca de la lloba*, el més prestigiós en la llengua d'Ausiàs.

Ara fa quaranta anys d'una efemèride que faria donar un tomb de 180° a un dels millors poetes catalans dels que es fan i es desfàn. Aquest poemari va sorprendre el jurat per la seua originalitat i savoir-faire d'un versador ja veterà (acabava de complir el mig segle), que entrava amb força en el difícil panorama literari català del postfranquisme: escriure en català sempre ha estat un acte de militància, ja que malauradament mai no ha estat

absent de mirades per dalt l'espatlla i de minorització permanent.

Com mana el protocol, al sopar hi assistien el llavors president de la Generalitat, Jordi Pujol, i el del Parlament de Catalunya, Heribert Barrera. De les cròniques de l'acte hem sabut que es va servir per sopar: pinya amb pernil serrà i un fricandó de vedella. A més, la sala estava decorada amb una exposició antològica dels quadres més destacats de pintors terrassencs dels darrers 130 anys. El locutor de l'acte va ser l'Enric Frigola de Ràdio Quatre.

Tanmateix, el fet important rau en els premiats, no en les autoritats que fan una assistència protocol·laria, avui dia massa sovint amb l'ús del mòbil com a eix central, obviant parlaments i espectacles adjacents, fet que mai no podrà entendre, ja que suposa un menyspreu directe als guanyadors i als artistes que hi participen.

Val a dir que els altres victoriosos de la nit varen ser escriptors ben coneguts a casa nostra. El guardó estel·lar,

el Sant Jordi de novel·la, se'l va emportar el conegut periodista i novel·lista local, egarenc, Vicenç Vllatoro per *Evangelí gris*, que recrea la vida del call de Girona en el moment de l'expulsió dels jueus, a través de les peripècies d'un noi fugitiu en la seva vida errant a la recerca d'una mica de pau i una identitat segura. El Joaquim Ruyra de narrativa juvenil va ser per al gran Joaquim Carbo amb *La casa sobre el gel*, un dels pioners redactors de la històrica revista *Cavall Fort*. Al seu torn, el Mercè Rodoreda de contes va anar a parar a Francesc Sales per *Les alveolars a Romania*, i el Folch i Torres de contes per a xiquets i xiquetes a Miquel Obiols per *Habitants del bubo bubo*. És obvi que els 4 premis porten el nom d'il·lustres joies de la literatura catalana!

Tornant al poemari vergesià guanyador, ha tingut un llarg recorregut. Ha estat recitat per rapsodes de manera col·lectiva diversos cops, entre altres: a la Biblioteca Mercè Lleixà de Roquetes, amb motiu de la seua inau-

guració; a les Jornades literàries d'Amposta; a la Fira literària Joan Cid i Mulet, des de la qual també va impulsar-se el seu enregistrament que va ser transmès per moltes cadenes de ràdio comarcals. L'escriptor Manel Ollé i l'escultora Cinta Sabaté el poden recitar de memòria en qualsevol certamen o, senzillament, en qualsevol moment. Ramon Garcia Mateos va traduir-lo al castellà. Personalment, també en vaig fer una adaptació a l'anglès, que va ser molt ben acollida pel mateix autor, la qual es pot consultar a Internet.

Pel que fa a l'extensió, compta amb 345 versos. Curiosament, hem de remarcar la xifra amb la seqüència 3, 4 i 5 que sumen 12, com els dotze mesos de l'any o els dotze treballs d'Hèrcules; així com el text de les 49 (quatre més nou fan tretze) notes exegetiques que acompanyen el poema a tall d'aparell explicatiu i complementari. Vergés fa ús de tota mena de mecanismes per introduir idees de gran abast.

El crític nord-americà i catalanòfon

Emigdi Subirats
escriptor

Sam Abrans posa el punt damunt les is: Em sembla que queda demostrada l'adscripció de *Lombra rogenca de la lloba* al concepte de poema llarg establert per l'Alta Modernitat anglo-nord-americana i escampada pel món europeu i americà a partir dels anys 20 del segle passat. Tenir aquest vincle viu entre la poesia catalana i el moviment central de renovació poètica a escala internacional al llarg del segle XX, honora el nostre poeta i honora la seva tradició. I demostra una vegada més que no existeixen cultures grans o cultures petites, sinó que només existeixen grans escriptors o escriptors més aviat discrets.

Quatre dècades han passat de la històrica nit en què un escriptor va passar de discret a gran!